

Replik

Fra Ole Krarup (15.10.09) som svar på statsadvokatens afvisningspåstand i svarskrift af 24.09.10

15. oktober 2008

R E P L I K

Til Østre Landsret
14. afdelings sag B-1889-08

Niels Hausgaard m.fl.

mod

Statsminister Fogh Rasmussen og Udenrigsminister Per Stig Møller

Sagsøgtes afvisningspåstand i svarskrift af 24. september giver sagsøgerne anledning til at replicere følgende:

Gruppesøgsmål

Sagsøgerne bestrider, at sagsøgtes detaljerede indsigelser mod gruppesøgsmål (side 5-11) udgør nogen afvisningsgrund, hver for sig eller tilsammen. Sagsøgte rejser spørgsmål om "hvorfor netop disse personer og kun disse skulle indgå som gruppemedlemmer i gruppen". Svarskriftets (her) kursiverede ordvalg dokumenterer, at sagsøgte forbigår det afgørende punkt i § 254 e, nemlig den i stk. 6 hjemlede adgang til at udvide gruppen. Netop denne mulighed har haft betydning for valget af gruppesøgsmål som processuel ramme. Sagsøgerne kan oplyse, at antallet af enkeltpersoner der - i tiden før og ikke mindst efter sagsanlægget - har ønsket at indtræde i gruppen, udgør adskillige tusinde. Det betragtelige antal bekræfter svarskriftets udtalelse: "at ikke alle dele af den danske befolkning er enige i den måde, Lissabon-traktaten blev ratificeret på" (side 6).

Sagsøgtes bemærkninger side 9-10 ("procedurefordrejning") er uden belæg. Sagsøgerne har ikke anført eller blot antydnet, at sagsanlæg som gruppesøgsmål skulle kunne "have en positiv afsmittende effekt på vurderingen af sagsøgernes retlige interesse" (side 10 f.o.). Den af sagsøgte anførte "effekt" er uden forbindelse med den juridiske virkelighed, eftersom kravene til retlig interesse som forudsætning for søgsmålsret i et sagsanlæg som det foreliggende er de samme for individuelle sagsøgere som for gruppemedlemmer i søgsmål efter kapitel 23 a.

Svarskriftet side 11 kræver, at sagsøgtes påstand afvisning af sagen som gruppesøgsmål afgøres forud for ikke blot sagens realitet, men tillige for de øvrige i svarskriftet påberåbte afvisningsgrunde (herom nærmere i replikkens afsnit om Processuel behandling). Sagsøgtes indsigelser mod sagsanlæg som gruppesøgsmål vil således kunne bevirke at behandlingen af sagens realitet udsættes på ubestemt tid.

Da alle i sagsøger-gruppen lægger afgørende vægt på at landsrettens behandling af sagens realitet fremmes uden ugrundet ophold, har samtlige gruppemedlemmer bemyndiget mig til på deres vegne at hæve gruppesøgsmålet og til at meddele landsretten, at de alle indtræder som parter i sagen som individuelle sagsøgere og viderefører sagen i overensstemmelse med retsplejelovens § 254 g, stk. 2 og § 250, stk. 1. Sagsøgtes indsigelser mod gruppesøgsmål falder herefter bort.

Indsigelse om genstandsløs sag

Svarskriftets udtalelser om at den anlagte sag "på nuværende tidspunkt" skulle være "genstandsløs" (side

4 og 5) bygger på sagsøgtes antagelse om at retssag ikke skulle kunne anlægges førend Lissabontraktaten er trådt i kraft. Denne antagelse savner ethvert grundlag, eftersom retssagens genstand i henhold til sagsøgernes påstand ikke er Lissabon-traktaten, men den af danske statsorganer truffne tiltrædelsesbeslutning, der anfægtes som et brud på Danmarks Riges Grundlov.

Retlig interesse

Sagsøgerne bestrider ikke sagsøgtes anførsler (side 5), at de savner en "individuel (...) interesse i at få påstandene i stævningen (...) påkendt af domstolene". Sagsøgerne henholder sig til de kriterier for søgsmålsret der er lagt til grund af Højesteret i den enstemmige dom UfR 1996 side 1300. Dommen tager direkte stilling til 12 sagsøgernes retlige interesse i

- under påberåbelse af Grundloven - at anfægte statsmyndighedernes beslutning om at tiltræde Traktaten om Den Europæiske Union, som det skete ved lov nr. 281 af 28. april 1993. Højesterets afgørende præmis for at anerkende søgsmålsretten er sålydende: "På grund af tiltrædelseslovens generelle og indgribende betydning har appellanterne en væsentlig interesse i at få deres påstande prøvet". I kontrast til en retsordning der kun - som Højesterets dom UfR 1973 side 694 - anerkender søgsmålsret over for "retsakter, som konkret og aktuelt" berører en sagsøgers forhold, udtaler Højesteret i 1996-dommen, at der desuden lægges "vægt på, at et krav herom ikke ville være egnet til at sikre en bedre oplysning af det spørgsmål om grænserne for anvendelsen af Grundlovens § 20, som appellanterne har rejst".

Højesterets citerede præmisser begrundet direkte og fuldt ud sagsøgernes søgsmålsret i den foreliggende sag. Sagsøgerne gør gældende, at lov nr. 321 af 30. april 2008, som er grundlaget for sagsøgtes tiltrædelse af Lissabon-traktaten, har en tilsvarende generel og indgribende betydning og at søgsmål som det foreliggende udgør en relevant processuel ramme

- muligvis den eneste praktikable - for en judiciel prøvelse af tiltrædelsesbeslutningens overensstemmelse med Grundloven.

Svarskriftet bestrider ikke, at sagsøgerne alle har tilknytning til betydelige samfundssegmenter (stævning side 12). Hertil føjes, at det kan forventes, at antallet af sagsøgere forøges på grundlag af retsplejelovens § 251 (uanset at proceduren herfor er mindre enkel end den i § 254 e, stk. 6 hjemlede), ligesom der kan forventes en bred kreds af intervenienter i henhold til § 252.

Særskilt behandling af formaliteten

Sagsøgtes begæring om særskilt behandling af den principale påstand om afvisning (svarskrift side 2) har bevirket at svarskriftet, i overensstemmelse med retsplejelovens § 351, stk. 4, har udeladt sagens realitet, hvis skriftlige forberedelse vil være særdeles omfattende og tidkrævende. Som anført ovenfor i afsnit Gruppesøgsmål, lægger sagsøgerne afgørende vægt på at modvirke enhver forsinkelse af sagen. Med henblik herpå tiltræder sagsøgerne sagsøgtes begæring om særskilt behandling af sagsøgtes afvisningspåstand. Sagsøgernes indsigelser mod afvisningspåstanden er anført i ovenstående afsnit.

Besvarelse af opfordringer

Sagsøgte anfører svarskrift side 13, at bilag C-P, der medfulgte svarskriftet, skulle rumme en imødekommelse af alle stævningens opfordringer. Dette bestrides, i særdeleshed mht. de i stævning side 4 fremsatte opfordringerne 2, 3 og 5. Hertil kommer, at flere af de af sagsøgte fremlagte bilag rummer uafklarede punkter, som foranlediger yderligere opfordringer. Disse opfordringer vedrører for størstepartens vedkommende sagens realitet og uddybes derfor ikke nærmere i denne replik.

Bevisførelse

Sagsøgerne kan ikke affinde sig med sagsøgtes protest mod de begærede afhøringer (svarskrift side 11 - 12). Sagsøgerne tiltræder, at flere af de i stævningen anførte afhøringer er uden betydning i forbindelse med landsrettens behandling af sagsøgernes søgsmålsret. På det aktuelle processtadium ønskes alene

afhøring af fhv. MEP Jens-Peter Bonde med henblik på klarlæggelse af Lissabon-traktatens betydning, der - som anført i afsnit Retlig interesse ovenfor - udgør et relevant element i sagsøgernes søgsmålsret. Som grundlag for supplerende oplysninger herom ønskes desuden afhøringer af en eller flere af sagsøgerne og/eller en specialist i EU-ret.

Processuel behandling

Med henblik på den processuelle behandling af sagsøgte indsigelser mod sagsøgernes søgsmålsret bemærkes følgende: Svarskrift side 1 anfører sagsøgte, at de "agter... at uddybe de fremsatte anbringender i videre omfang i et senere processkrift, når dette måtte blive aktuelt". Betydningen af det kursiverede forbehold fremgår af den tilføjede henvisning til svarskriftets anbringender punkt 2 og 3, side 5-11. Under disse punkter anfører sagsøgte (side 11), at sagsøgte indsigelser mod sagsanlægget som gruppesøgsmål "bør afgøres forud for vurderingen af, om gruppen besidder den fornødne retlige interesse" - og (side 5): "Derfor begrænser de sagsøgte sig til i det følgende at behandle spørgsmålet om berettigelsen af sagsanlæg som gruppesøgsmål".

Den af sagsøgte tilstræbte særskilte påkendelse af én blandt flere formalitetsindsigelser (der desuden bortfalder, som anført i replikkens tidligere afsnit om Gruppesøgsmål) savner ethvert grundlag, eftersom retsplejelovens § 351, stk. 4 pålægger sagsøgte i svarskriftet at "fremsætte sine formalitetsindsigelser". Til det citerede krav hører udtømmende anbringender. Det må derfor lægges til grund, at sagsøgte har udtømt sine indsigelser mod sagsøgernes søgsmålsret. Følgelig protesterer sagsøgerne mod at sagsøgte vilkårlige prioritering skulle udgøre grundlag for yderligere skriftveksling med heraf følgende forsinkelser.

Helsingør 15. oktober 2008
Ole Krarup